

В і д з и в

офіційного опонента – доктора педагогічних наук, професора Поясок Тамари Борисівни про дисертацію **НУРЖИНСЬКОЇ АНАСТАСІЇ ВОЛОДИМИРІВНИ** на тему: «Професійна підготовка майбутніх фахівців зі зв'язків з громадськістю в умовах дистанційної форми навчання», подану на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук зі спеціальності 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти

Модернізація системи освіти, її докорінне реформування відповідно до сучасного рівня світової цивілізації заклали основи національного відродження України на ґрунті державності та демократизації суспільства. Адже вища освіта сьогодні стає провідним чинником у визначенні життєвої та професійної траєкторії, стратегії розвитку особистості. Поряд з цим, глобалізаційні та євроінтеграційні спрямування українського суспільства загострюють потребу у фахівцях, які мають ґрунтовні знання у сфері комунікації, володіють аналітичними, комунікативними, організаторськими вміннями, розуміють попит громадськості та опанували сучасні технології зі зв'язків з громадськістю.

Зважаючи на потреби сучасного ринку праці у кваліфікованих фахівцях зі зв'язків з громадськістю, а також зростання вимог до якості вищої освіти, можна констатувати, що процес професійної підготовки майбутніх фахівців зі зв'язків з громадськістю в закладах вищої освіти потребує суттєвого удосконалення. У цьому контексті проблема оновлення й гармонізації підготовки майбутніх фахівців зі зв'язків із громадськістю, відповідно до інтересів суспільства, є вкрай важливою.

Зміна парадигми професійної освіти зумовила необхідність розробки концептуальних підходів до процесу її реформування з позиції сучасних реалій, переосмислення її місця у соціальному та культурному середовищі, забезпечення системного бачення її завдань. Зазначене викликає необхідність використання таких інтерактивних форм, методів, технологій навчання, які

активізували б пізнавальну, творчу, інформаційно-комунікативну діяльність студентів, забезпечили б формування знань та умінь, необхідних для майбутньої професійної діяльності фахівців зі зв'язків з громадськістю.

Впровадження в усі сфери життя новітніх інформаційних технологій і найскладнішої техніки, обладнання зумовило те, що на особливу увагу в їх підготовці заслуговує комплексне впровадження в освітній процес дистанційного навчання. У зв'язку з цим професійна підготовка майбутніх фахівців зі зв'язків з громадськістю в умовах дистанційної форми навчання набуває особливого значення.

З огляду на вищезазначене, тема, обрана дисертанткою, є актуальною і доцільною для дослідження. Робота складається із вступу, трьох розділів, висновків до кожного розділу, загальних висновків, додатків, списку використаних джерел.

У вступі обґрунтовано актуальність теми дослідження, чітко визначено його об'єкт, предмет, мету та завдання, визначено методи дослідження, розкрито наукову новизну і практичне значення одержаних результатів, наведено відомості про апробацію та впровадження результатів у практику.

У першому розділі пані Нуржинською досліджено проблему професійної підготовки майбутніх фахівців зі зв'язків з громадськістю в умовах інформатизації освіти у вітчизняній та зарубіжній теорії та практиці закладів вищої освіти; охарактеризовано системи дистанційного навчання майбутніх фахівців зі зв'язків з громадськістю; обґрунтовано сутність, структуру, критерії, показники та рівні сформованості компетентності майбутніх фахівців зі зв'язків з громадськістю у підготовці матеріалів для професійної діяльності у цій сфері.

З урахуванням результатів наукових досліджень та поглядів щодо феномену компетентності майбутніх фахівців зі зв'язків з громадськістю у підготовці матеріалів для професійної діяльності у цій сфері, враховуючи особливості зазначеної професії, різновиди професійних завдань та сучасні погляди на їх професійну підготовку, пані Нуржинська пропонує визначення

поняття компетентності майбутніх фахівців зі зв'язків з громадськістю у підготовці матеріалів для професійної діяльності у цій сфері в процесі професійної підготовки, яке трактується як набуття професійних навичок щодо розробки, створення та впровадження інформаційних матеріалів для налагодження ефективної системи зв'язків із громадськістю між організацією/клієнтом та цільовими аудиторіями. Дисертанткою доведено, що ця компетентність є провідною фаховою компетентністю, яка впливає на інші фахові компетентності.

На підставі проведеного аналізу наукових досліджень та враховуючи специфіку майбутньої професійної діяльності фахівців зі зв'язків з громадськістю, здобувачем виокремлено такі структурні компоненти компетентності майбутніх фахівців зі зв'язків з громадськістю у підготовці матеріалів для професійної діяльності у цій сфері: ціннісний (мотиви, ціннісні орієнтації майбутніх фахівців зі зв'язків з громадськістю, які впливають на створення матеріалів); когнітивно-діяльнісний (система знань, умінь, навичок із програмної складової інформаційно-комунікаційних технологій, застосування інформаційно-комунікаційних технологій у діяльності зі зв'язків з громадськістю); результативно-оцінювальний (самодіагностика й самооцінка процесу і результатів своєї професійної діяльності) компоненти (рис. 1.8).

В основу діагностування кожного з указаних компонентів дисертанткою покладено критерії, показники та відповідні їм рівні сформованості, виокремлені на підставі аналізу психолого-педагогічної літератури (рис. 1.9). Зміст кожного критерію конкретизується за допомогою показників, що дають змогу діагностувати загальний рівень сформованості компетентності майбутніх фахівців зі зв'язків з громадськістю у підготовці матеріалів для їхньої професійної діяльності.

У другому розділі дисертаційного дослідження автором зроблено найважливіше: обґрунтовано і розкрито технологію формування компетентності у професійній підготовці майбутніх фахівців зі зв'язків з громадськістю в умовах дистанційного навчання. Результатом упровадження

зазначеної технології є сформованість компетентності майбутніх фахівців зі зв'язків з громадськістю у підготовці матеріалів для професійної діяльності у цій сфері. Процесуальною її метою є створення умов, які позитивно впливають на підвищення ефективності професійної підготовки майбутніх фахівців зі зв'язків з громадськістю.

Як позитив слід відзначити розроблений пані Нуржинською педагогічний інструментарій для імплементації запропонованої технології, представлений формами та методами й засобами дистанційного навчання, які є найбільш ефективними для формування компетентності майбутніх фахівців зі зв'язків з громадськістю у підготовці матеріалів для професійної діяльності у цій сфері. Особливий інтерес в запропонованому дисертанткою інструментарії зазначеної технології викликають ресурси інфографіки.

У третьому розділі дисертаційного дослідження автором розкрито загальну логіку дослідно-експериментальної роботи (етапи, діагностичний інструментарій) та проаналізовано її результати.

Результати педагогічного експерименту засвідчили, що реалізація технології формування компетентності у професійній підготовці майбутніх фахівців зі зв'язків з громадськістю в умовах дистанційного навчання зумовила суттєві статистично значущі зміни у рівні сформованості компетентності майбутніх фахівців зі зв'язків з громадськістю у підготовці матеріалів для професійної діяльності у цій сфері і досліджуваного феномену в цілому. Статистичну значущість отриманих результатів було підтверджено за допомогою кореляційного, факторного та дисперсійного аналізів, що переконливо доводить ефективність упровадження зазначеної технології в освітній процес.

Результати експериментальної роботи узагальнені у табл. 3.23, за даними якої можна зробити висновок, що за усіма визначеними Анастасією Володимирівною критеріями і показниками більш інтенсивна позитивна динаміка у стані сформованості компетентності майбутніх фахівців зі зв'язків з громадськістю у підготовці матеріалів для професійної діяльності у цій сфері

спостерігалася у студентів експериментальних груп.

Дисертаційне дослідження пані Анастасії Володимирівни Нуржинської має вагомий практичний цінність: розроблено електронний навчальний комплекс на базі системи дистанційного навчання, який може бути реалізовано у процесі професійної підготовки майбутніх фахівців зі зв'язків з громадськістю. Удосконалено навчально-методичний супровід у вигляді електронного навчального курсу дисципліни «Public Relations Writing: Technologies and Implementation Course» у системі дистанційного навчання.

Заслужують на увагу зроблені здобувачем висновки як до кожного розділу, так і загальні. Вони ґрунтовні, виважені, конкретні.

Результати дослідження повністю відображені у наукових публікаціях, яких у дисертантки 12. Зміст автореферату в цілому відповідає змісту дисертації.

Констатуємо високий науковий рівень виконаного дослідження, його безперечну теоретичну і практичну значущість, слід відзначити, що автору не вдалося уникнути певних недоліків у роботі:

1. Не зважаючи на досить велику кількість джерел іноземними мовами, аналіз зарубіжного досвіду підготовки фахівців зі зв'язків з громадськістю представлено недостатньо (лише два абзаци на сс. 37-38 – 3 дослідника).
2. Незрозумілим є функціональне значення історичного екскурсу щодо становлення професійної освіти з підготовки фахівців зі зв'язків з громадськістю та відповідних статистичних відомостей для дисертаційного дослідження на 8 сторінках (сс. 39-46), особливо зважаючи на те, що досліджувалась професійна підготовка зазначених фахівців в умовах дистанційного навчання.
3. На нашу думку, автором не досить чітко здійснено розмежування між поняттями «дистанційне навчання», «дистанційні технології навчання» і «система дистанційного навчання», також потребує більшої чіткості представлення визначень означених дефініцій (с. 60, сс. 63-64).

4. На нашу думку, п. 2.1 не повною мірою відображає сучасний стан застосування систем дистанційного навчання у професійній підготовці майбутніх фахівців зі зв'язків з громадськістю, про що заявлено в його назві, оскільки запропонована з 9 питань анкета для студентів (сс. 107-108) відображає лише суб'єктивне ставлення студентів до корисності дистанційного навчання, і аж ніяк не свідчить про стан його застосування у ЗВО України; досліджена частота використання студентами ресурсів мережі Інтернет (с. 114) також не може слугувати цілісним показником сучасного стану застосування системи дистанційного навчання у професійній підготовці.

5. На наш погляд, доцільно було б представити технологію формування компетентності майбутніх фахівців зі зв'язків з громадськістю у підготовці матеріалів для професійної діяльності в умовах дистанційної форми навчання схематично, що сприяло б більш чіткому і цілісному її сприйманню.

6. Метою дослідження (с. 24) була визначена перевірка **технології** формування компетентності майбутніх фахівців зі зв'язків з громадськістю у підготовці матеріалів для професійної діяльності в умовах дистанційної форми навчання, про це ж іде мова і в завданні №4. Потребує пояснення, чому у процесі експериментального дослідження пані Нуржинська звертається до впровадження в освітній процес професійної підготовки майбутніх фахівців зі зв'язків з громадськістю лише електронного навчального курсу дисципліни «Public Relations writing», що представлено у п. 3.2.

7. У загальних висновках (№ 3 с. 206) констатовано лише факт визначення сутності і структури компетентності майбутніх фахівців зі зв'язків з громадськістю у підготовці матеріалів для професійної діяльності. На наш погляд, слід було б зазначити в чому вона полягає.

Разом з тим, висловлені зауваження не знижують наукової значущості праці. Дисертаційна робота Нуржинської Анастасії Володимирівни є самостійним дослідженням, яке вносить вагомий внесок у теорію і методику

професійної освіти, у ньому вперше розроблено й експериментально перевірено технологію формування компетентності майбутніх фахівців зі зв'язків з громадськістю у підготовці матеріалів для професійної діяльності в умовах дистанційної форми навчання у процесі їх професійної підготовки.

Отже, правомірно зробити загальний висновок про те, що дисертація «Професійна підготовка майбутніх фахівців зі зв'язків з громадськістю в умовах дистанційної форми навчання» за актуальністю, змістом, одержаними результатами, обсягом і оформленням відповідає профілю спеціалізованої вченої ради, відповідає вимогам, що висуваються до дисертацій, а саме пп. 9, 11, 12, 13 «Порядку присудження наукових ступенів», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24.07.2013 р. № 567 (зі змінами, внесеними згідно постанов Кабінету Міністрів України за № 656 від 19.08.2015 р., № 1159 від 30.12.2015 р. та № 567 від 27.07.2016 р.), що дає підстави для присудження Нуржинській Анастасії Володимирівні наукового ступеня кандидата педагогічних наук зі спеціальності 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти.

Офіційний опонент:

доктор педагогічних наук, професор,
декан факультету права, гуманітарних
і соціальних наук Кременчуцького
національного університету
імені Михайла Остроградського

Т. Б. Поясок

